

**Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego (WSDZ)
w Szkole Podstawowej im. Błogosławionego Ks. Józefa Stanka
w Łapszach Niżnych**

1. Wstęp

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego (WSDZ) w Szkole Podstawowej im. Błogosławionego Ks. Józefa Stanka w Łapszach Niżnych obejmuje celowe, uporządkowane i wzajemnie powiązane działania związane z doradztwem zawodowym, podlegające wewnętrznej ewaluacji. Zadania te podejmowane są na każdym etapie kształcenia i realizowane są w oparciu o przepisy prawa oświatowego.

Szybko następujące zmiany na rynku pracy i w życiu społecznym wymuszają potrzebę wsparcia uczniów w procesie samookreślenia, samodoskonalenia i świadomego planowania własnej kariery zawodowej oraz poznawania siebie i świata przez całe życie.

Działania określone w wewnątrzszkolnym systemie doradztwa zawodowego umożliwiają:

- uzyskanie przez uczniów dostępu do pomocy z zakresu doradztwa zawodowego;
- wsparcie rodziców w związku z udzielaniem przez nich pomocy w podejmowaniu przez dzieci decyzji edukacyjno-zawodowych;
- wzbogacenie oferty szkoły i jej promocję w obszarze działań z zakresu doradztwa zawodowego;
- przejrzystość i ciągłość oddziaływań poprzez wskazanie osób działających na rzecz WSDZ oraz określenie zakresu ich odpowiedzialności;
- zaplanowanie działań w każdym cyklu kształcenia.

Przygotowany dokument WSDZ zapewnia ciągłość działań doradczych, służy wskazaniu korelacji między tymi działaniami i procesami dydaktyczno-wychowawczymi w szkole.

2. Podstawy prawne dotyczące realizacji doradztwa zawodowego w szkole.

Prowadzenie działań związanych z doradztwem zawodowym w przedszkolach, szkołach i placówkach regulują m. in. Przepisy zawarte w *Ustawie Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 roku*, w której zapisano, że system oświaty zapewnia przygotowanie uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia oraz wymieniając zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego oraz zajęcia prowadzone w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej jako jedne z podstawowych form działalności dydaktyczno-wychowawczej szkoły. Szczegółowe regulacje wprowadzają rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej, m.in.:

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 kwietnia 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz.U. z 2019 r. poz. 639.);

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. z 2019 r. poz. 325).;

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego;

Rozporządzenie MEN z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach;

Rozporządzenie MEN z dnia 3 marca 2017 r. w sprawie ramowych planach nauczania dla publicznych szkół (Dz.U. z 2017 r., poz. 703);

3. Struktura Wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego

Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego, obejmuje celowe, wzajemnie skorelowane i uporządkowane działania związane z doradztwem zawodowym dla poszczególnych etapów kształcenia:

Błąd! Nie można odnaleźć źródła odwołania.

- Błąd! Nie można odnaleźć źródła odwołania.- Błąd! Nie można odnaleźć źródła odwołania.

- Błąd! Nie można odnaleźć źródła odwołania.

4. Główne cele realizacji orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego w szkole podstawowej.

Celem orientacji zawodowej w oddziałach przedszkolnych oraz klasach I-III jest wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami oraz pobudzanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień.

Celem orientacji zawodowej w klasach IV-VI jest zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami, kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji oraz pobudzanie, rozpoznawanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień.

Celem doradztwa zawodowego w klasach VII-VIII szkoły podstawowej jest wspieranie uczniów w procesie przygotowania ich do świadomego i samodzielnego wyboru kolejnego etapu kształcenia i zawodu, z uwzględnieniem ich zainteresowań, uzdolnień i predyspozycji zawodowych oraz informacji na temat systemu edukacji i rynku pracy.

5. Główne zadania szkoły w zakresie doradztwa zawodowego

Do głównych zadań w zakresie doradztwa zawodowego w szkole należy zaliczyć:

- systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na informacje edukacyjne i zawodowe oraz na pomoc w planowaniu kształcenia;

- gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych;
- prowadzenie działalności informacyjno-doradczej;
- udzielanie indywidualnych porad i konsultacji uczniom i ich rodzicom;
- prowadzenie grupowych zajęć aktywizujących, przygotowujących uczniów do świadomego planowania kariery i podjęcia roli zawodowej;
- współpraca z instytucjami wspierającymi wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego, w szczególności z poradnią psychologiczno-pedagogiczną oraz innymi instytucjami świadczącymi poradnictwo i specjalistyczną pomoc uczniom i rodzicom;
- pomoc i udostępnianie informacji o szkołach ponadpodstawowych i systemie kształcenia ustawicznego;
- współpraca wszystkich pracowników szkoły w celu realizacji tych zadań.

6. Sposoby, metody i techniki realizacji zadań w ramach WSDZ

Orientacja zawodowa i doradztwo zawodowe dla uczniów są realizowane:

- podczas grupowych zajęć związanych z doradztwem zawodowym prowadzonych przez doradcę zawodowego, które wynikają z ramowych planów nauczania;
- podczas zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu prowadzonych przez doradcę zawodowego, nauczycieli przedmiotów ogólnokształcących i wychowawców - m.in. na obowiązkowych i dodatkowych zajęciach edukacyjnych, zajęciach z wychowawcą i innych zajęciach, a także w formie indywidualnych porad i konsultacji prowadzonych przez doradcę zawodowego;
- podczas wspomagania uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu w trakcie bieżącej pracy z uczniami, prowadzonych przez doradcę zawodowego, nauczycieli i wychowawców - m.in. na obowiązkowych i dodatkowych zajęciach edukacyjnych, zajęciach z wychowawcą i innych zajęciach, a także w formie indywidualnych porad i konsultacji prowadzonych przez doradcę zawodowego (lub innych specjalistów, wychowawców, nauczycieli);
- podczas innych działań związanych z doradztwem zawodowym realizowanych w szkole (np. szkolne targi edukacyjne, projekty edukacyjne, konkursy zawodoznawcze) lub poza nią (np. udział w targach edukacyjnych, festiwalu

zawodów, w wizytach zawodoznawczych w zakładach lokalnego rynku pracy, wycieczkach z elementami zawodoznawczymi);

- podczas realizacji projektów i programów finansowanych lub współfinansowanych ze źródeł UE lub innych podmiotów np. tworzenie Szkolnych Punktów Informacji i Kariery (SPInKa) w szkołach podstawowych umożliwiających realizację doradztwa edukacyjno-zawodowego dla uczniów.

6.1. Metody stosowane w poradnictwie grupowym i indywidualnym

Metody i techniki realizacji zadań WSDZ można podzielić na dwa obszary:

- 1) Poradnictwo indywidualne - służy wspieraniu uczniów w rozwoju edukacyjno-zawodowym poprzez udzielanie pomocy w zakresie diagnozy zainteresowań i predyspozycji psychofizycznych ucznia oraz ukierunkowanie wyboru dalszego kierunku kształcenia i przyszłej kariery zawodowej. Uczniowie w ramach spotkań i konsultacji indywidualnych z doradcą zawodowym uzyskują pomoc w formie:
 - rozmowy i wywiadu doradczego;
 - diagnozy predyspozycji zawodowych – testy, ankiety;
 - udzielenia pomocy w podjęciu decyzji edukacyjnej;
 - wsparcia w podnoszeniu samooceny i radzeniu sobie w sytuacjach utrudniających optymalny rozwój;
 - udzielenia informacji adekwatnych do potrzeb ucznia;
 - pomocy w prawidłowym przygotowaniu dokumentów w czasie procesu rekrutacyjnego do szkół ponadpodstawowych.
- 2) Grupowe formy poradnictwa zawodowego - odbywają się w ramach lekcji wychowawczych, warsztatów, lekcji przedmiotowych, kół zainteresowań w ramach statutowej działalności szkoły i projektów ze środków UE, projektów edukacyjnych, wycieczek zawodoznawczych i z elementami zawodoznawstwa. W trakcie oddziaływań grupowych uczeń może dokonać właściwej oceny swoich umiejętności i zdolności. Zajęcia grupowe pozwalają młodzieży przełamywać osobiste bariery związane z funkcjonowaniem społecznym.

Metody i techniki pracy w poradnictwie grupowym stosowane w pracy doradczej to m.in.:

- aktywizujące problemowe - burza pomysłów, dyskusja,
- zapisowe - drzewko decyzyjne, mapy myśli,
- dramy - inscenizacje i odgrywanie ról,
- testowe (kwestionariusze, ankiety, testy),
- audiowizualne - filmy edukacyjne, zasoby internetu i prezentacje multimedialne,
- treningi umiejętności społecznych, mini wykłady, pogadanki,
- warsztaty zawodoznawcze.

7. Koordynator i osoby odpowiedzialne za realizację programu

Zgodnie z zapisami dotyczącymi funkcjonowania Wewnętrzny Szkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego koordynatorem działań dotyczących doradztwa zawodowego jest osoba zatrudniona na stanowisku doradcy zawodowego.

W szkole podstawowej w realizację działań związanych z doradztwem zawodowym zaangażowani są wszyscy członkowie Rady Pedagogicznej: dyrektor szkoły, doradca zawodowy, nauczyciele wychowawcy, nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących (w tym nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej i przedszkolnej), nauczyciel - wychowawca w świetlicy szkolnej, nauczyciel - bibliotekarz, nauczyciele specjaliści (m.in. pedagog, psycholog – w ramach współpracy z poradnią psychologiczno-pedagogiczną, logopeda).

Zakres działań z obszaru doradztwa zawodowego dla poszczególnych osób zaangażowanych w realizację działań z zakresu doradztwa zawodowego przedstawia się następująco:

7.1. Dyrektor szkoły:

- odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym;
- współpracuje z doradcą zawodowym w celu realizacji WSDZ;
- wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego w szkole a instytucjami zewnętrznymi;
- zapewnia warunki do realizowania w szkole zajęć preorientacji zawodowej, orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- organizuje w szkole wspomaganie realizacji działań z zakresu preorientacji zawodowej, orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego poprzez planowanie i przeprowadzanie przedsięwzięć mających na celu poprawę jakości pracy placówki w tym obszarze.

7.2. **Doradca zawodowy:**

- określa mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- pomaga uczniom w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;
- prowadzi zajęcia z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego oraz zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu;
- wspiera nauczycieli, wychowawców, specjalistów i rodziców w realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- prowadzi doradztwo indywidualne dla uczniów;
- systematycznie diagnozuje zapotrzebowanie uczniów, rodziców i nauczycieli na działania związane z doradztwem zawodowym;
- planuje, koordynuje, monitoruje i prowadzi ewaluację oraz promuje działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez szkołę we współpracy z wychowawcami, nauczycielami i specjalistami;
- gromadzi, aktualizuje i udostępnia informacje edukacyjne i zawodowe właściwe dla danego poziomu kształcenia;
- organizuje wraz z dyrektorem współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym szkoły podnoszącą efektywność prowadzonych działań związanych z doradztwem zawodowym;
- współpracuje z dyrektorem szkoły, realizując zadania związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym;
- wspólnie z powołanym zespołem przygotowuje projekt WSDZ;
- gromadzi, aktualizuje i udostępnia zasoby związane z orientacją zawodową oraz doradztwem zawodowym;
- współpracuje ze specjalistami z poradni psychologiczno-pedagogicznej, instytucjami działającymi na rynku pracy i partnerami z otoczenia społeczno-gospodarczego w celu realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego.

7.3. **Wychowawcy:**

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;

- włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- realizują tematy związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych;
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej;
- współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

7.4. Nauczyciele (w tym także nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej i przedszkolnej):

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizowania zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów;
- przygotowują uczniów do udziału w konkursach np. zawodoznawczych;
- przygotowują uczniów do udziału w występach, przedstawieniach i innych formach aktywności twórczej z elementami zawodoznawstwa;
- prowadzą koła zainteresowań, zajęcia dodatkowe;
- organizują w sali edukacji wczesnoszkolnej i oddziałów przedszkolnych kącki zawodoznawcze;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

7.5. Nauczyciele specjaliści:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów w ramach swoich zajęć specjalistycznych;
- włączają treści z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów;

- współpracują z wychowawcami klas w ramach realizowania działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów;
- włączają się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych (informacje dotyczące ucznia wynikające z pracy specjalisty);
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

7.6. Nauczyciel – wychowawca w świetlicy szkolnej:

- włącza w zajęcia realizowane w świetlicy szkolnej treści z zakresu orientacji zawodowej;
- rozpoznaje i wspiera w rozwoju zdolności i uzdolnienia uczniów poprzez organizowane konkursy, wywiady, wykorzystanie zasobów zgromadzonych w bibliotece, i w biblioteczce doradcy zawodowego oraz własną działalność statutową;
- wskazuje uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w wyborze kierunku kształcenia i zawodu;
- udziela uczniom informacji o możliwościach korzystania z usług doradcy zawodowego.

7.7. Nauczyciel - bibliotekarz:

- współpracuje z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- opracowuje, aktualizuje i udostępnia zasoby dotyczące doradztwa zawodowego;
- rozpoznaje i wspiera w rozwoju zdolności i uzdolnienia uczniów poprzez organizowane konkursy, wykorzystywanie zasobów zgromadzonych w bibliotece szkolnej oraz własną działalność statutową;
- włącza się w organizowane przez szkołę i instytucje zewnętrzne wydarzenia z zakresu doradztwa zawodowego.

8. Plan realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym w danym roku szkolnym

Na podstawie zapisów w powyższym dokumencie corocznie powołany przez dyrektora zespół złożony z przedstawicieli Rady Pedagogicznej Szkoły (obejmujący nauczycieli z każdego etapu edukacyjnego, nauczycieli przedstawicieli zespołów przedmiotowych

i nauczycieli z zespołu wychowawców) pod kierownictwem doradcy zawodowego opracowuje roczny plan działań doradczych. Jest on modyfikowany w każdym roku szkolnym, zależnie m.in. od wyniku diagnozy potrzeb i ewaluacji działań prowadzonych w ramach WSDZ. Plan zawiera treści umieszczone w WSDZ rozszerzone o konkretne szczegółowe działania, miejsce realizacji tych zadań, konkretne osoby odpowiadające za dane działania, metody i formy pracy oraz konkretne terminy i czas ich realizacji (lub przedziały czasowe). Plan uwzględnia wszystkie działania związane z doradztwem zawodowym skierowane do uczniów i rodziców.

Plan przedstawiany jest Radzie Pedagogicznej, która ma prawo wniesienia zmian, uwag i dokonania poprawek, a następnie zatwierdza do realizacji.

9. Efekty działań doradczo-zawodowych w ramach Wewnętrznszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego

Harmonijnie i efektywnie działający wewnętrznskolny system doradztwa zawodowego na każdym etapie edukacyjnym pozwala realizować założone cele i w pełni wykorzystać zaangażowanie i potencjał wszystkich osób włączonych w działania na rzecz doradztwa edukacyjno-zawodowego.

Uczeń:

- zna swój potencjał, rozpoznaje własne zasoby;
- zdobywa wiedzę o zainteresowaniach i korzyściach płynących z ich posiadania;
- rozumie rolę i znaczenie posiadania kompetencji w życiu człowieka;
- zdobywa wiedzę o zawodach;
- potrafi definiować czym jest rynek pracy;
- potrafi określić swoje predyspozycje zgodnie z wymaganiami rynku pracy;
- umie wskazać powody, dla których warto uczyć się przez całe życie;
- potrafi wyszukiwać informacje o profilach szkół jakie go interesują;
- trafnie określa wybór własnej drogi zawodowej;
- umie dostosować się do zmian zachodzących we współczesnym świecie zawodowym;
- stopniowo poszerza wiedzę na temat własnych możliwości i ograniczeń w kontekście rozumienia predyspozycji zawodowych;
- sprawniej się komunikuje, nabywa umiejętności autoprezentacji;
- potrafi wybrać szkołę ponadpodstawową zgodną z jego zainteresowaniami;
- umie gromadzić informacje na temat tworzenia własnego portfolio;

- jest w stanie ocenić przydatność wymagań rynku pracy w kontekście własnego wyboru ścieżki zawodowej;
- umie zaplanować własną ścieżkę zawodową uwzględniając swój potencjał (zasoby);
- zna znaczenie uczenia się przez całe życie,
- umie dokonać właściwej samooceny i rozpoznać swoje słabe i mocne strony.

Rodzice:

- posiadają odpowiednie przygotowanie do efektywnego wspierania dzieci w ich wyborach edukacyjnych;
- potrafią racjonalnie planować ścieżkę kształcenia edukacyjno-zawodową swojego dziecka;
- wiedzą, gdzie poszukiwać informacji o szkołach, zawodach, wydarzeniach związanych z rynkiem pracy;
- znają znaczenie wiedzy i uczenia się przez całe życie.

Szkoła:

- osiąga korzyści ze współpracy z instytucjami, które wspomagają realizację doradztwa zawodowego w szkole;
- posiada bogatszą ofertę działań dla uczniów, rodziców i nauczycieli,
- zapewnia wymianę doświadczeń między instytucjami tworzącymi sieć współpracy;
- umożliwia doskonalenie nauczycieli zaangażowanych w realizację doradztwa zawodowego;
- zapewnia dostęp do różnorodnych źródeł informacji edukacyjno-zawodowej;
- tworzy pozytywny wizerunek w środowisku lokalnym;
- podnosi jakość pracy.

Treści programowe ujęte w z *Rozporządzeniu MEN z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego* dla poszczególnych etapów edukacyjnych:

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA PRZEDSZKOLI, ODDZIAŁÓW PRZEDSZKOLNYCH W SZKOŁACH PODSTAWOWYCH I INNYCH FORM WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO - realizuje nauczyciel na zajęciach edukacyjnych prowadzonych zgodnie z przyjętymi programami wychowania przedszkolnego

1. Poznanie siebie

Dziecko: 1.1 określa, co lubi robić; 1.2 podaje przykłady różnych zainteresowań; 1.3 określa, co robi dobrze; 1.4 podejmuje działania i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Dziecko: 2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie; 2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w jego najbliższym otoczeniu i nazwy tych zawodów, które wzbudziły jego zainteresowanie, oraz identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby; 2.3 wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz w zdarzenia, w których dziecko uczestniczy, takie jak wyjście na zakupy, koncert, pocztę; 2.4 podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny; 2.5 opowiada o sobie w grupie rówieśniczej.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Dziecko: 3.1 nazywa etapy edukacji (bez konieczności zachowania kolejności chronologicznej); 3.2 nazywa czynności, których lubi się uczyć.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Dziecko: 4.1 opowiada, kim chciałoby zostać; 4.2 na miarę swoich możliwości planuje własne działania lub działania grupy rówieśniczej przez wskazanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu; 4.3 podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach, indywidualnie i w ramach działań grupy rówieśniczej.

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA KLAS I–VI SZKÓŁ PODSTAWOWYCH - realizują nauczyciele na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego.

A. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas I–III szkół podstawowych

1. Poznanie siebie

Uczeń: 1.1 opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać; 1.2 prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób; 1.3 podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi; 1.4 podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach; 1.5 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń: 2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie; 2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach; 2.3 opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach; 2.4 omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje; 2.5 opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu; 2.6 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń: 3.1 uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności; 3.2 wskazuje treści, których lubi się uczyć; 3.3 wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń: 4.1 opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić; 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu; 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

B. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas IV–VI szkół podstawowych

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń: 1.1 określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje; 1.2 wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia; 1.3 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość; 1.4 prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób.

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA KLAS VII I VIII SZKÓŁ PODSTAWOWYCH - realizuje doradca zawodowy na zajęciach edukacyjnych z zakresu doradztwa zawodowego.

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń: 1.1 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych; 1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe); 1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł; 1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych; 1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej; 1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji; 1.7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń: 2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania; 2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców; 2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy; 2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka; 2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy; 2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową; 2.7 dokonuje autoprezentacji.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń: 3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji; 3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów; 3.3 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej; 3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń: 4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym; 4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby; 4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy; 4.4 planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.